

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV, ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

KRUPKA

HLAVNÍ MĚSTO CÍNU

PROROCTVÍ KNĚŽNY LIBUŠE:
 „VIDÍM HORU KRUPNATOU NA CEJN A VOLOVO VELMI BOHATOU.”

ZDAŘ BŮH!
 VYDEJ SE S NÁMI PO STOPÁCH
 DÁVNÝCH OBYVATEL KRUPKY.

POPŘVÉ JSME MOHLI O KRUPCE SLYŠET ROKU 1305,
 KDY KRÁL VÁCLAV II. UZNAL DĚDIČNÉ NÁROKY
 ZVĚŠTA Z TRMIC NA MÍSTO ZVANÉ KRUPA.

JAK SE ZA STARÝCH ČASŮ STAVĚLO

NAŠI PŘEDKOVÉ MĚLI SVÉ STAVEBNÍ ZVYKLOSTI
A POUŽÍVALI MATERIÁLY, KTERÉ BYLY DOSTUPNÉ V PŘÍRODĚ.

PODLE MAPY SE PŘEMÍSTI KE KOSTELU NANEBEVZETÍ PANNY MARIE.

3

POZNÁŠ, VE KTERÉM STAVEBNÍM
SLOHU BYL POSTAVEN TENTO KOSTEL?

ZKUS NAKRESLIT HLAVNÍ ZNAKY
TOHOTO STAVEBNÍHO SLOHU.

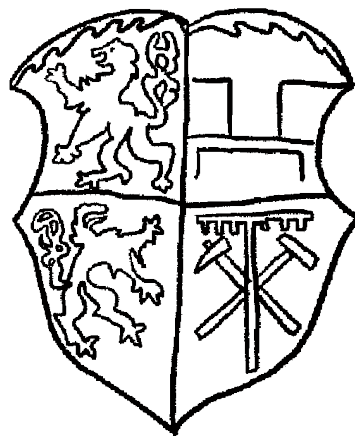
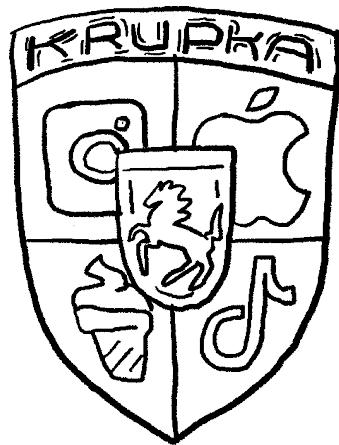
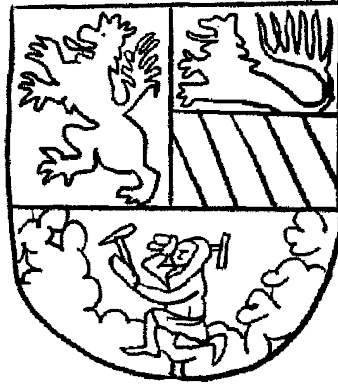

NA FÁŘE KOSTELA NANEBEVZETÍ PANNY MARIE SE DNES NACHÁZÍ HASIČSKÉ MUZEUM. KVŮLI
POUŽÍVÁNÍ HOŘLAVÝCH MATERIÁLŮ PŘI STAVBĚ DOMŮ DOCHÁZELO V KRUPCE K ČASTÝM POŽÁRŮM.

PODLE MAPY SE PŘEMÍSTI K BUDOVĚ STARÉ RADNICE.

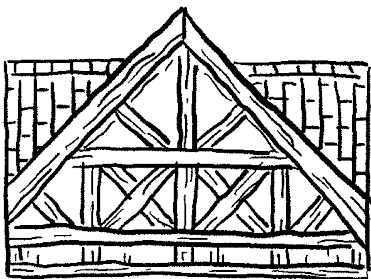
NAD VSTUPEM STARÉ RADNICE JE VYOBRAZEN
MĚSTSKÝ ZNAK KRUPKY. POZNÁŠ, KTERÝ
Z TĚCHTO ZNAKŮ PATŘÍ PRÁVĚ KRUPCE?

U DOMŮ V KRUŠNOHOŘÍ MŮŽEŠ ČASTO VIDĚT HRÁZDĚNÍ, KTERÉ SE VYSKYTOVALO POUZE U PATRA, ŠTÍTŮ A PŘÍČEK. KOMBINOVALO SE S ROUBENÝM NEBO ZDĚNÝM PŘÍZEMÍM.

ROZHLÉDNI SE PO OKOLÍ A NAJDI DŮM PODLE TOHOTO DETAILU ŠTÍTU.

Z TABULKY NA DOMĚ ZJISTI,
KDE OBYVATELÉ DŘÍVE SKLADOVALI SENO.
ZAMYSLI SE, K ČEMU SENO POTŘEBOVALI.

OBÝVATELÉ KRUPKY SE DO 16. STOLETÍ ZABÝVALI PŘEVÁŽNĚ TĚŽENÍM CÍNOVCE. VE MĚSTĚ ALE NAŠLO UPLATNĚNÍ MNOHO JINÝCH ŘEMESLNÍKŮ .

ŠINDELÁŘ / ŠVEC / POHODNÝ NEBOLI RAS / KOLÁŘ / BRTNÍK / JIRCHÁŘ NEBOLI SMRAĐAŘ / ZBROJÍŘ / BEČVÁŘ

NEJBOHATŠÍ MĚŠŤANÉ SI STAVĚLI SVÉ DOMY NA RYNKU, TEDY NA NÁMĚSTÍ.
DOMY SE VŠAK V PRŮBĚHU STALETÍ PŘESTAVOVALY. V KRUPČE SE DODNES
DOCHOVAL PŮVODNÍ SEDÁTKOVÝ RENESANČNÍ PORTÁL.

ROZHLÉDNÍ SE PO NÁMĚSTÍ A ZKUS TAKOVÝ
PORTÁL NAJÍT, NAKRESLI HO A ZANES DO MAPY.

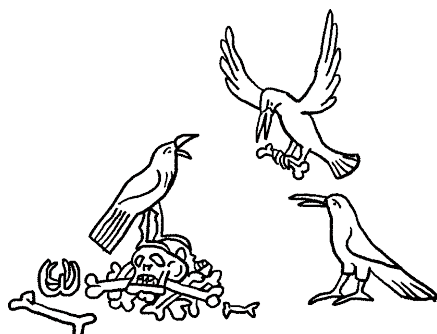
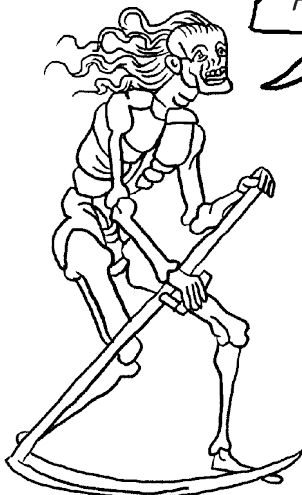

VE STÍNU ČERNÉ SMRTI

MOROVÉ SLOUPY SE STAVĚLY JAKO PODĚKOVÁNÍ ZA SKONČENÍ EPIDEMIE A ZPRAVIDLA I JAKO PROSBA O OCHRANU MÍSTA PŘED DALŠÍ EPIDEMIÍ MORU. TA SE V 17. STOLETÍ NEVYHNULA ANI KRUPCE.

POZORNĚ SI PROHLÉDNI MOROVÝ SLOUP ZE VŠECH STRAN. POZNÁŠ PATRONKU HORNÍKŮ, KTERÁ JE NA SLOUPU VYOBRAZENA?

MEZI PATRONY HORNÍKŮ PATŘÍ I SV. BARBORA A SV. PROKOP. SVĚTCI MAJÍ SVÉ SYMBOLY NEBOLI ATRIBUTY, KTERÉ VYPRÁVĚJÍ PŘÍBĚHY O JEJICH ŽIVOTĚ.

PODAŘILO SE MI ZVÍTĚZIT
NAD PEKELNÝMI SILAMI...

ZAPŘÁHL JSEM ĎÁBLA DO PLUHU
A PORUČIL MU, ABY ORAL POLE!

TVOJE PROBLÉMY BYCH CHTĚLA MÍT!
MĚ OTEC ZAVŘEL DO VĚŽE A TO NENÍ
ZDALEKA TO NEJHORŠÍ, CO MĚ POTKALO.

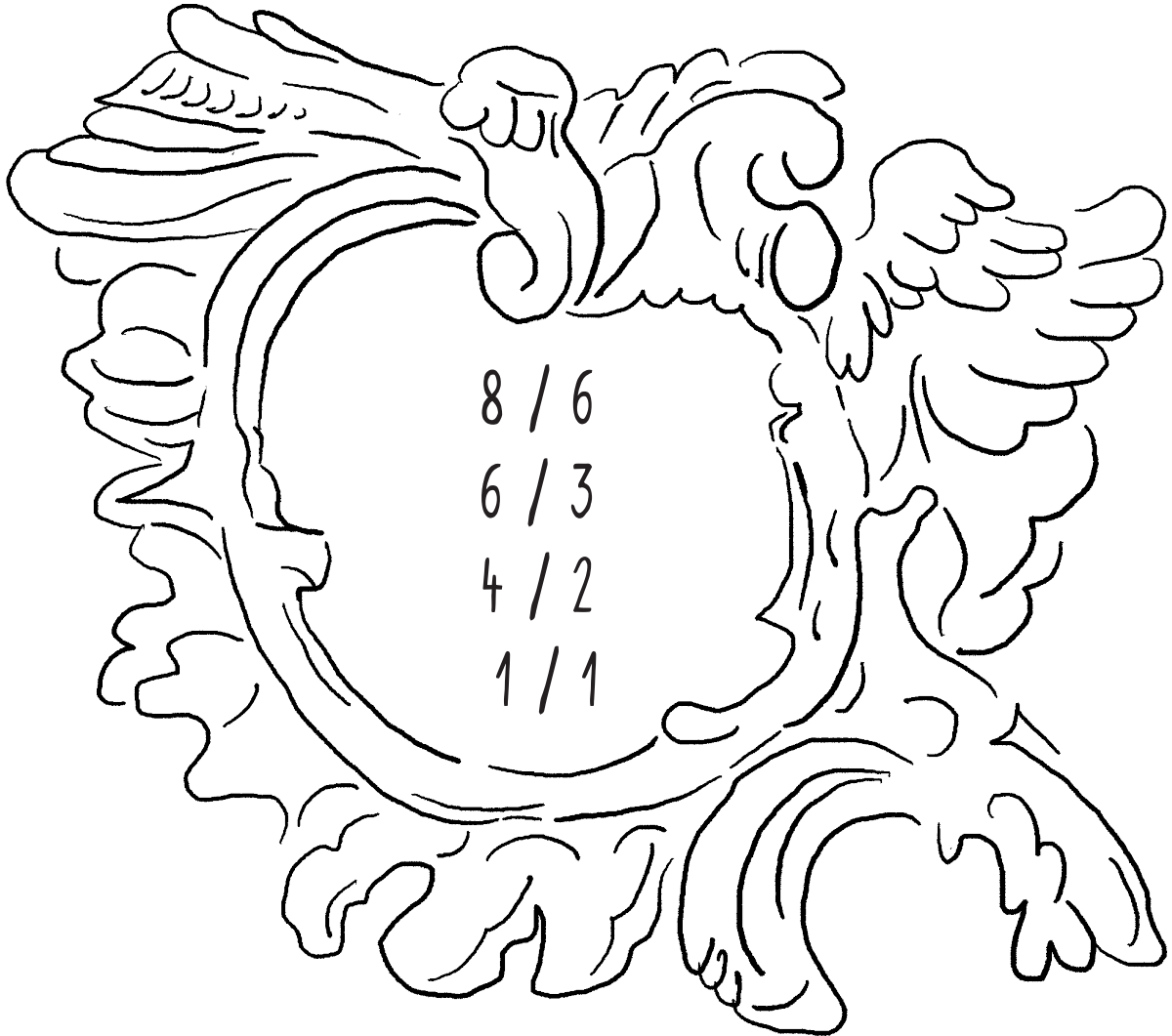

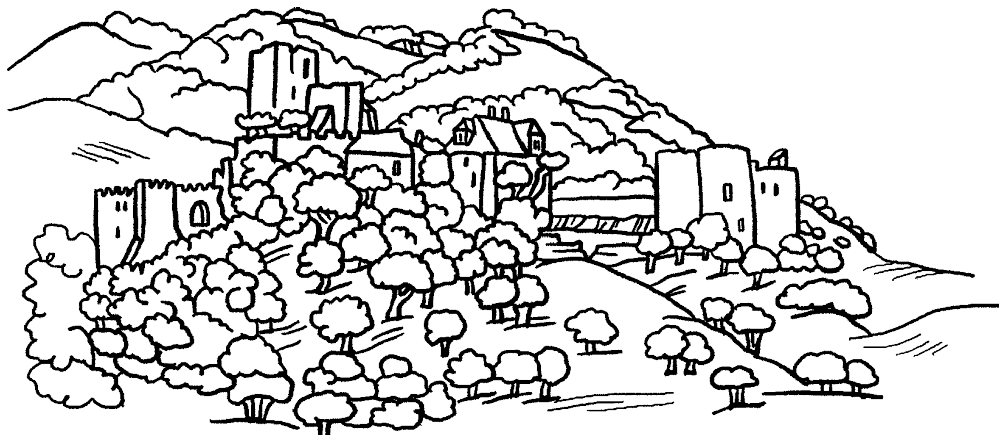
TO JSEM TEDA DOPADL...

NA SLOUPU JE VYOBRAZEN TAKÉ SV. FLORIÁN.
ZAMYSLI SE, KOHO JE PATRONEM A JAKÝ MÁ SYMBOL.

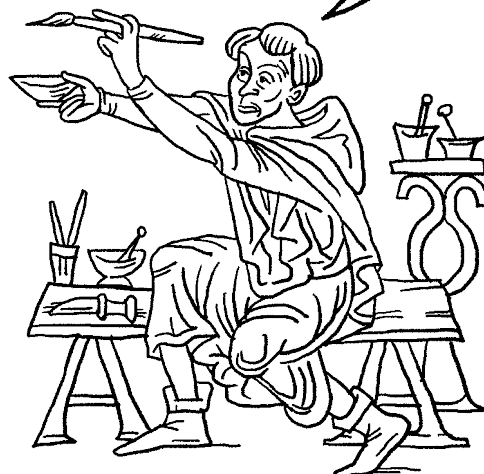
ROZLUŠTI TAJENKU, KTERÁ TI NAPOVÍ DALŠÍ SMĚR CESTY.
SKRÝVÁ SE V NÁPISE NA SLOUPU POD PATRONKOU HORNÍKŮ.
PRVNÍ ČÍSLO JE POŘADÍ SLOVA, DRUHÉ ČÍSLO JE POŘADÍ PÍSMENA VE SLOVĚ.

HRAD KRUPKA BYL POSTAVEN KOLEM ROKU 1330 PÁNY Z KOLDIC.
BĚHEM HUSITSKÝCH VÁLEK BYL POBOŘEN A NÁSLEDNĚ OPĚT OBNOVEN.
PO TŘICETILETÉ VÁLCE HRAD ZPUSTL...

PROJDI SI CELÝ AREÁL HRADU A ZJISTI,
KTERÉ ČÁSTI SE JEŠTĚ DODNES DOCHOVALY.
POKUS SE NAKRESLIT, JAK MOHL HRAD VYPADAT.

TĚŽBA CÍNOVCE

V KRUPCE SE TĚŽIL CÍNOVEC (KASITERIT), KTERÝ OBSAHUJE AŽ 75 % CÍNU.

PRVNÍ OBYVATELÉ ZÍSKÁVALI CÍNOVEC RÝŽOVÁNÍM POTOČNÍCH SEDIMENTŮ.

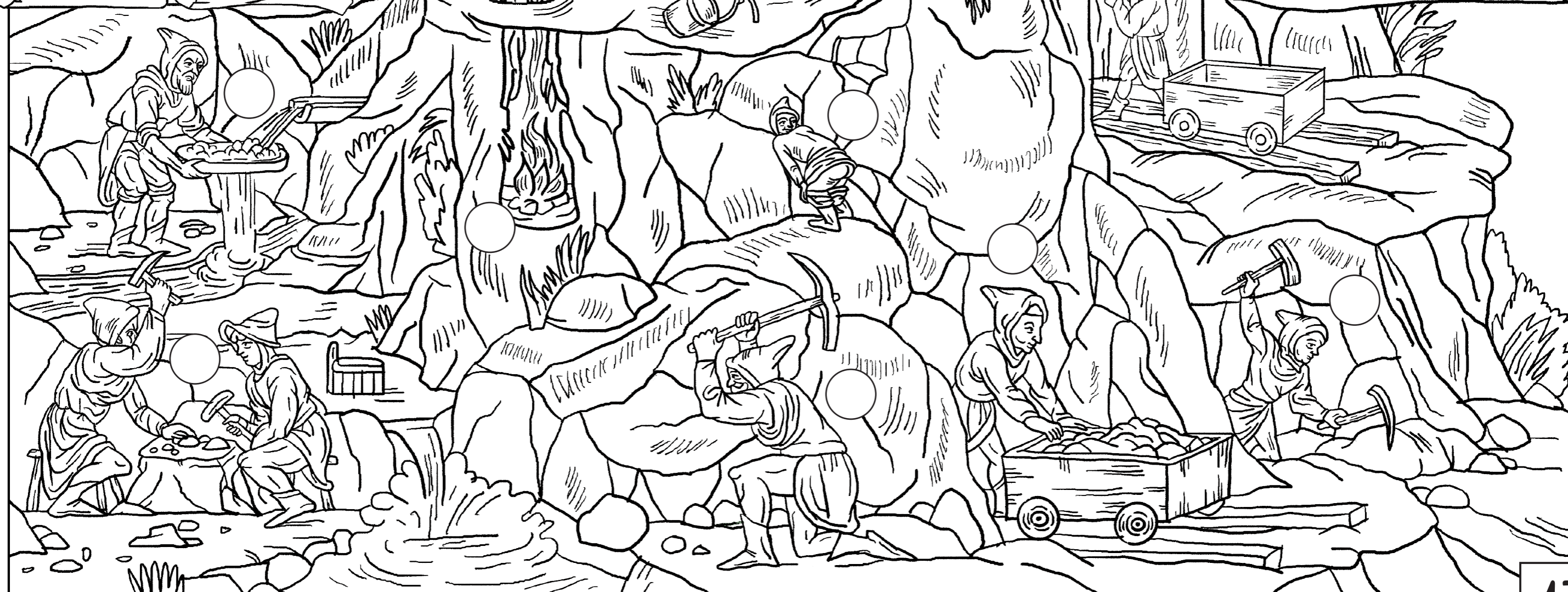
POKUD CHTĚLI ZÍSKAT VÍCE RUDY, MUSELI TĚŽIT VE SKÁLE. HORNÍKOVI K TOMU STAČILO NĚKOLIK NÁSTROJŮ — ŽELÍZKO, MLÁTEK, MOTYKA A LOPATA.

ZPRACOVÁNÍ

HORNINA SE ROZTLUKLA RUČNĚ MLÁTKY A POTOM ROZEMLELA.

ROZDRČENÁ RUDA SE NEJPRVE PRAŽILA, ABY SE ZBAVILA SÍRY A ARSENU.

VYPRAŽENÁ RUDA SE UMÍSTILA DO JÁMY VYLOŽENÉ DŘEVEM A NA NÍ SE POLOŽILO DŘEVĚNÉ UHLÍ, DŘEVO SE ZAPÁLIL A PO SHOŘENÍ MATERIÁLU ZŮSTAL NA DNĚ CÍN.

O PRACOVNÍCH LISTECH

*TENTO PRŮVODCE VZNIKL JAKO VZDĚLÁVACÍ
MATERIÁL PRO VÝUKOVÝ PROGRAM NÁRODNÍHO
PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU, ÚOP V ÚSTÍ NAD LABEM.*

*PRŮVODCE JE NAVRŽEN TAK, ABY S NÍM DĚTI MOHLY
PRACOVAT SAMOSTATNĚ A DOSTALY VŠECHNY POTŘEBNÉ
INFORMACE. MŮŽE SLOUŽIT TAKÉ JAKO VZDĚLÁVACÍ MATERIÁL
PRO ŠKOLY. ÚKOLY JSOU ZAMĚŘENY PŘEVÁŽNĚ NA ŽÁKY
DRUHÉHO STUPNĚ ZÁKLADNÍCH ŠKOL.*

*VYDAVATEL:
NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE V ÚSTÍ NAD LABEM
PODMOKELSKÁ 1/15, ÚSTÍ NAD LABEM
2024*

*TEXTY:
KAMILA BUDILOVÁ MLEJNKOVÁ,
GABRIELA JEŘÁBKOVÁ, TEREZA PEEROVÁ*

*ILUSTRACE A GRAFICKÁ ÚPRAVA:
MAGDALÉNA GURSKÁ*

*TENTO PRŮVODCE VZNIKL Z FINANČNÍ PODPORY
MINISTERSTVA KULTURY ČR V RÁMCI PROGRAMU
PODPORA PRO PAMÁTKY SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ UNESCO*

*PRŮVODCE A PODROBNÉ INFORMACE K ÚKOLŮM JE MOŽNÉ NAJÍT
NA WEBU: [NPJ.CZ/CS/UOP-USTI-NAD-LABEM/PAMATKY-HROU/KRUPKA](https://npj.cz/cs/uop-usti-nad-labem/pamatky-hrou/krupka)*

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVISŤE
V ÚSTÍ NAD LABEM